

Оксана Макара, Вікторія Мялковська. Інноваційний розвиток підприємства на принципах процесного й соціально-компетентного корпоративного управління. У статті розглянуто підходи до визначення сутності корпоративного управління як вітчизняними, так і зарубіжними вченими. Сформульовано сутність, переваги та особливості застосування процесного й соціально-компетентного управління. Досліджено актуальність їх запровадження для забезпечення інноваційного розвитку на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: інноваційний розвиток підприємства, управління підприємством, корпоративне управління, процесне управління, соціально-компетентне управління.

Оксана Макара, Виктория Мялковская. Инновационное развитие предприятия на принципах процессного и социально-компетентного корпоративного управления. В статье рассмотрены подходы к определению сущности корпоративного управления, как отечественными, так и зарубежными учеными. Сформулированы сущность, преимущества и особенности применения процессного и социально-компетентного управления. Исследована актуальность их внедрения для обеспечения инновационного развития на отечественных предприятиях.

Ключевые слова: инновационное развитие предприятия, управление предприятием, корпоративное управление, процессное управление, социально-компетентное управление.

The article acted to the editorial board in 02.02.2018 r.

УДК 371.315:330.341

Надія Рудь,

доктор економічних наук, професор кафедри економіки
Луцький національний технічний університет
E-mail: ntrud@i.ua

<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-01-55-62>

Систематизація методичних підходів щодо оцінювання ефективності інноваційних проектів

У статті досліджено зміст поняття «інноваційний проект», запропоновано класифікацію інноваційних проектів. Розроблено модель оцінки інноваційного проекту з урахуванням ризику.

Досліджено особливості оцінювання інноваційних проектів, розроблено рекомендації щодо вибору показників ефективності інноваційних проектів. Оцінка економічної ефективності інноваційних проектів звичайно пов'язана з деякими труднощами: велика кількість часткових показників характеризує свій окремий аспект ефективності, ускладнює оцінку й виділення ефективних і неефективних проектів.

Для розв'язання цієї проблеми рекомендовано використовувати інтегральний показник економічної ефективності, що враховує часткові показники ефективності стадій інноваційного проекту та дає змогу визначати загальний рівень економічної ефективності на основі рейтингу. Інтегральний показник значно полегшує оцінку й відбір інноваційних рішень, а також порівняння між собою альтернативних підходів і вибір напряму інвестування капіталу підприємством.

Це дасть змогу відстежувати динаміку основних значень інноваційного проекту: досліджувати залежність кінцевих результатів від управлінських рішень та, відповідно, раціонально розподіляти обмежені фінансові ресурси; своєчасно реагувати на зміни у внутрішньому й зовнішньому середовищі.

Ключові слова: інноваційний проект, класифікація, ефективність, ризик, показники.

Постановка наукової проблеми та її значення. Піднесення національної економіки залежить від розвиненості її інноваційного складника, що вимагає вирішення низки питань державного регулювання інноваційної діяльності. Це передбачає як розв'язання проблеми пошуку способів стимулювання інноваційних процесів із боку держави, так і розробки системи оцінки ефективності відповідних заходів.

У сучасних ринкових умовах підвищуються вимоги до економічних вимірів й економічних обґрунтувань прийняття рішень стосовно інноваційних проектів, які можуть фінансуватися лише після економічної оцінки кожного з можливих їх варіантів. Потрібно зважати, що підприємства (організації) будують свою діяльність у напрямі досягнення локальних цілей, насамперед можливості успішно функціонувати на ринках виробництва нових товарів і послуг, які з'являються в результаті освоєння нових технологій.

Відтак важливість оцінювання інноваційних проектів полягає в обґрунтуванні величини показників, які наявні в його структурі, відображаючи можливості й загрози підприємства щодо розробки та впровадження інноваційних проектів.

Корисним у вирішенні зазначених вище питань є пошук відповідних методів, підходів до оцінювання проектів, виходячи із сучасного стану економіки України. Це дасть змогу відстежувати динаміку основних значень інноваційного проекту: досліджувати залежність кінцевих результатів від управлінських рішень і, отже, раціонально розподіляти обмежені фінансові ресурси; своєчасно реагувати на зміни у внутрішньому й зовнішньому середовищі.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Широкий спектр методів оцінювання інвестиційних та інноваційних проектів аналізували як зарубіжні, так і вітчизняні вчені: Л. М. Ганущак-Єфіменко, Є. Є. Іврампов, Т. В. Майнова, Я. М. Мелкумов, М. А. Спатвінський, Ю. М. Павлючок, Н. М. Філімонова та ін.

Мета й завдання статті – дослідження особливостей оцінювання інноваційних проектів, розробка рекомендацій щодо вибору показників для оцінки ефективності інноваційних проектів.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. У Законі України «Про інноваційну діяльність» зазначено, що інноваційний проект – це комплект документів, що визначає процедуру й комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення та реалізації інноваційного продукту й (або) інноваційної продукції.

Аналізуючи праці вчених-дослідників, сформулюємо визначення: інноваційний проект – система взаємопов'язаних цілей і програм їх досягнення, що являють собою комплекс маркетингових, науково-дослідних, дослідно-конструкторських, виробничих, кадрових, організаційних, фінансових, комерційних й інших заходів, певним чином організованих, оформлених комплектом проектною документації та таких, що забезпечують ефективне виконання конкретних науково-інноваційних завдань, виражених у кількісних показниках, котрі характеризують результат інноваційного процесу. Ураховуючи класифікацію інновацій, ми розробили класифікацію інноваційних проектів що дасть можливість попередньої якісної оцінки масштабності проекту:

- 1) за інноваційним потенціалом інновації – радикальні, поліпшувальні, псевдоінноваційні;
- 2) за періодом реалізації проекту – довго-, середньо-, короткострокові;
- 3) за рівнем ризику – із високим, середнім та низьким рівнями;
- 4) за рівнем витрат на проект – із великими, середніми, малими витратами;
- 5) за результативністю проектів – із високою, середньою та низькою результативністю;
- 6) за джерелами фінансування – за власні, залучені кошти, державні й спонсорські кошти та за змішані кошти;
- 7) за стадіями – зародження, розробка й процес створення, функціонування та завершення.

Останніми роками під час визначення ефективності інвестицій в інноваційні проекти використовуються, зокрема, такі показники, як чистий приведений дохід (NPV), внутрішня норма рентабельності (IRR), модифікована внутрішня норма рентабельності (MIRR), індекс прибутковості (PI), період окупності (PP), показники рентабельності (CAR). Вибір ставки дисконтування для вказаних показників коригується з урахуванням ризику, що характеризує освоєння інновацій.

Оцінка економічної ефективності інноваційних проектів звичайно пов'язана з деякими труднощами: велика кількість часткових показників характеризує свій окремий аспект ефективності, ускладнює оцінку й виділення ефективних і неефективних проектів. Для розв'язання цієї проблеми рекомендовано використовувати інтегральний показник економічної ефективності, що враховує часткові показники ефективності стадій інноваційного проекту й дає змогу визначати загальний рівень економічної ефективності на основі рейтингу. Інтегральний показник значно полегшує оцінку та відбір інноваційних рішень, а також порівняння між собою альтернативних підходів і вибір напряму інвестування капіталу підприємством [1].

Інвестування капіталу завжди пов'язане з вибором варіантів, що потребує необхідності визначення величини економічного ризику для різних варіантів інвестування і їх порівняння. Ризик полягає в недосягненні вартісних, технічних, соціальних, екологічних та інших результатів, які передбачено одержати до певного часу. Це стосується також розробок й освоєння прогресивних технологій у виробництві. Згідно із зарубіжними дослідженнями лише третина початих досліджень у галузі інновацій приносить позитивний результат. Зважаючи на це, на різних етапах виконання інноваційного проекту витрати й результати уточнюються за допомогою моніторингу ходу виконання проекту.

Проблема ризику – одна з основних при порівнянні та виборі варіантів інвестицій в інноваційні проекти. Для зменшення впливу ризику застосовують різні методи, які дають змогу підвищити надійність результатів. У ринкових умовах господарювання будь-яка діяльність пов'язана з прийняттям ризикованих рішень, що зумовлюється невизначеністю більшості параметрів її здійснення [1].

Оцінка доцільності інвестицій, основана на визначенні економічної ефективності для детермінованих умов, не може бути достатньою для прийняття рішення. Власнику коштів потрібно знати не лише рівень доходу, але й можливість оцінки ризику в таких умовах.

Чим оригінальніші інновації та вищий попит на них, тим більше інвестицій потрібно для їх освоєння, що зумовлює зростання економічного ризику. У сучасних умовах розраховувати на великі прибутки підприємства можуть лише тоді, коли вони випереджають конкурентів в освоєнні досягнень НТП [2]. На рис. 1 запропоновано модель оцінки ефективності інноваційного проекту з урахуванням ризику. Тобто під час визначення вартості капіталу, інноваційних витрат, чистих грошових потоків, тривалості проекту потрібно їх коригувати на ступінь ризику.

Рис. 1. Модель оцінки економічної ефективності інноваційного проекту з урахуванням ризику

Окремого значення набули методи експертного оцінювання, що передбачають складання вичерпного переліку критеріїв «цінності» проекту, які зводяться до єдиної таблиці. Кожному критерію дається кількісна оцінка (присвоєно певний бал відповідно до розробленої бальної системи оцінювання якостей проекту). У результаті розрахунків за допомогою цього методу одержуємо сукупну оцінку, що виводиться на підставі балів, наданих критеріям цінності проекту. Однак при використанні цього методу постає питання щодо об'єктивності оцінок кожного критерію й надійності застосовуваної під час розрахунків бальної системи.

Наявна методика оцінювання проектів останнім часом усе більше піддається сумніву, оскільки її використання зумовлює неспроможність на практиці отримати достовірні результати. Свідчення цього – низка аргументів щодо помилкового застосування наявного методологічного досвіду в чистому вигляді, що й зумовлює помилкові результати.

Характерною рисою помилок у використанні методів є, наприклад, труднощі у визначенні ставки дисконтування, складанні схеми грошових потоків, що пов'язані з відмінностями проектів, зокрема в різних видах економічної діяльності. Несхожість проектів, наявність індивідуальних особливостей при цьому не відкидає необхідності використання оптимальних і перевірених часом

принципів та критеріїв оцінювання. Для уникнення помилок важливо їх усі врахувати, зокрема й інтереси всіх учасників інноваційного проекту, використовувати оптимальні форми виміру ефективності, які б були узгоджені між собою та прийнятні для учасників проекту [3].

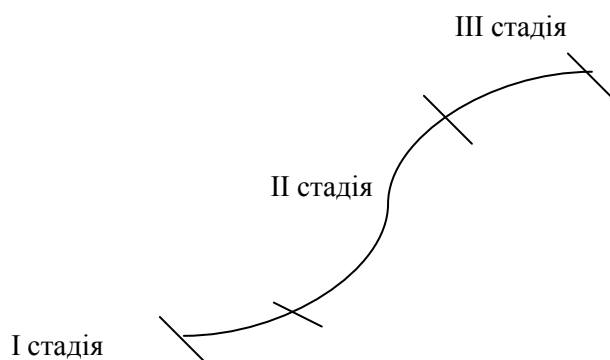
Розв'язання вказаної проблеми іноді зводиться до розробки нових методів. Одними із них є багатокритеріальні методи, які, на відміну від однокритеріальних, спрямовані на оцінювання інноваційних проектів за кількома критеріями, що ставить їх у ряд якісно нових методів.

Відповідно, під час оцінювання інноваційних проектів оптимально застосовувати не однокритеріальні методи до виконання оптимізаційних планово-економічних інвестиційних завдань, наприклад дисконтовані методи, які на сьогодні займають домінуюче становище в теорії й практиці інвестиційного аналізу, а багатокритеріальні.

Багатокритеріальні методи оцінювання враховують кілька цілей, які планується досягнути в процесі реалізації інноваційних проектів. За їх застосування виділяють низку критеріїв, котрі найкраще характеризують ефективність проекту, які потім зводяться до єдиного значення.

Запропоновано застосовувати багатокритеріальні методи оцінювання не лише на одній стадії розвитку проекту, а протягом усього його часу зародження, реалізації й функціонування. Головна проблема у визначенні багатокритеріальних методів полягає у зведенні всіх даних на всіх стадіях створення та реалізації проекту в єдиний показник, який би характеризував ефективність проекту. Ми вважаємо, що варто оцінювати ефективність проекту на трьох стадіях (див. рис. 2).

Стимулом до розробки й розширення масштабів застосування багатокритеріальних методів виступає потреба в посиленні конкурентоспроможності, досягненні результатів, які виникають під час освоєння проектів, що відображається в одному з методологічних принципів оцінювання проектів, який вимагає врахування внутрішніх, зовнішніх, а також синергетичних ефектів.

- I стадія – зародження проекту;
- II стадія – розробка й процес створення проекту;
- III стадія – функціонування проекту та його завершення.

Рис 2. Стадії створення й функціонування проекту

Економічна доцільність переходу від одно- до багатокритеріальних методів оцінювання зумовлюється ще й тим, що прогностичні результати реалізації проектів, отримані за використанням останніх методів, мають низку переваг. Перевагою багатокритеріальних методів оцінювання інноваційних проектів є не лише охоплення більшої кількості критеріїв, але і їхні якісні відмінності від однокритеріальних.

Відмінність проявляється в методології оптимального виконання оптимізаційного завдання. Однокритеріальні методи дають можливість лише розглядати отриманий результат за єдиним значенням, що вносить принципову відмінність від випадку системного підходу до пошуку оптимального проекту [4].

Зважаючи на різноманітність ситуацій господарської діяльності та необхідність за якомога коротший термін відібрати найкращі проекти, створені та створюються такі багатокритеріальні методи їх оцінки:

- 1) метод DEA [Data Envelopment Analysis] [5; 6];
- 2) ELECTRE [Elimination Et Choix Traduisante La Realite] [7];
- 3) AHP (the Analytic Hierarchy Process) [8] та ін.

Оцінювання цими методами належить до класу багатокритеріальних інноваційних завдань, істотна особливість яких – отримання не стільки оптимального, оскільки ефективного рішення, що відображається в досягненні максимального значення функції корисності. Конструкція функції корисності спеціально спрямована на узгодження суперечливих критеріїв – збільшення обсягів надходжень і зменшення обсягів витрат. Виділяють декілька способів конструювання функції корисності, але найчастіше застосовують лінійний:

$$Z_j = \sum_{i=1}^n W_i \cdot S_i, \quad (1)$$

де Z_j – значення оцінки якості j -го проекту;

W_i – ваговий коефіцієнт i -го чинника;

S_i – величина значення i -го чинника в j -му проекті.

Розглянута формалізована функція дає змогу в межах використання багатокритеріальних методів порівнювати альтернативні інноваційні проекти за оціненим значенням їхньої якості [9].

Аналіз можливостей застосування методів DEA, АНР, ELECTRE свідчить, що обчислювальні процедури на основі цих методів дуже прості, проте в них не відбито внутрішній зміст якості оцінюваних проектів.

На практиці оцінку інноваційних проектів суб'єктів господарювання проводять на основі критеріїв, що враховують основні фактори впливу на їхню ефективність. Виокремимо основні з них.

Науково-технічні критерії, які враховують [10], – це перспективи впровадження науково-технічних рішень; патентну чистоту продукції й патентоспроможність технічних рішень, що використовуються; перспективність застосування очікуваних результатів у майбутніх розробках.

До виробничих критеріїв належать забезпеченість виробництва матеріально-технічними, трудовими ресурсами та необхідним устаткуванням; технологічність нововведень; забезпеченість виробництва кваліфікованим персоналом; екологічні вимоги.

Ринкові критерії передбачають відповідність проекту потребам ринку; комерційний успіх від освоєння проекту; рівень реклами для просування запропонованого продукту на ринок; конкурентоспроможність продукції за ціною та якістю, захищеністю від старіння тощо.

Економічні критерії містять дані про необхідні обсяги фінансування для реалізації проекту; передбачуваний річний прибуток; термін окупності проекту; частку власних коштів підприємства в повній вартості проекту.

Соціальні та екологічні критерії визначають вплив реалізації проекту на рівень зайнятості населення; виробничих процесів, задіяних у реалізації проекту, – на навколишнє природне середовище тощо [11].

Потрібно зазначити, що досконала оцінка інноваційного проекту містить аналіз усіх указаних вище основних критеріїв реалізації проекту.

На практиці головними умовами прийняття рішення про реалізацію інноваційного проекту є його собівартість і результативність. Найчастіше реалізація цих проектів вимагає значних капіталовкладень. Джерелом капіталовкладень переважно є отримання кредиту [6].

Нами розроблено методичні підходи до оцінки ефективності інноваційних проектів за сумарною кількістю балів, нарахованих за такими критеріями ефективності (ЕФ):

I стадія характеризується такими показниками, як:

1.1. Загальна місткість інтелектуальної власності в інноваційному проекті:

$$M_{IB} = B/Z, \quad (2)$$

де B – вартість отриманих прав на об'єкти інтелектуальної власності, у тому числі на патенти, винаходи; патенти на промислові зразки та корисні моделі; свідоцтва на знаки товарів і послуг (товарні знаки), *млн грн*;

Z – загальний обсяг витрат на виконання інноваційного проекту за звітний період, *млн грн*.

1.2. Прості методи оцінки ефективності інвестицій (термін окупності проектів).

Це період часу, протягом якого вигоди від проекту будуть дорівнювати витратам на проект. Період повернення грошей можна виразити таким чином:

$$T_{OK} = \frac{K_0}{(ЧП + A)}, \quad (3)$$

T_{OK} – період повернення коштів, роки;
 K_0 – загальна вартість проекту, грн;
 $ЧП$ – чистий прибуток від проекту, грн/рік;
 A – амортизаційні відрахування, грн/рік;

1.3. Методика дисконтування.

У більш складних методиках оцінки враховують, що:

- 1) рух коштів здійснюється протягом усього періоду реалізації проекту;
- 2) кошти, які є зараз, мають більшу цінність, ніж та сама сума коштів у майбутньому. Чим довший період повернення коштів, тим меншу цінність вони мають.

Поняття «дисконтування» пов'язане з тимчасовою цінністю грошей і так званими відсотковими ставками. Дисконтування – процес, зворотний розрахунку складних відсотків, – являє собою:

$$\sum K = \frac{K_t}{(1 + p)^t}, \quad (4)$$

де величина p – норма дисконту, що дорівнює прийнятій для інвестора нормі доходу на капітал;
 K_t – початкова сума інвестованого капіталу.

1.4. Чистий дисконтований прибуток (NPV). Метод, за якого враховують часову вартість коштів, являє собою розрахунок чистої приведеної вартості (NPV). Якщо протягом розрахункового періоду не відбуваються інфляційні зміни або розрахунок виконується в базових цінах, то чистий дисконтований прибуток (NPV) для постійної норми дисконту розраховують за формулою:

$$NVP = \sum_{t=0}^{t=t_1} (R_t - Z_t) \cdot \frac{1}{(1 + p)^t}, \quad (5)$$

де R_t – прибуток – отриманий від реалізації проекту;
 Z_t – витрати, що здійснюються на t -му кроці розрахунку.

Для того, щоб проект був привабливий для інвестора, його NPV має бути більша нуля. Якщо $NPV > 0$, то при цій нормі дисконтування проект вважається ефективним і може розглядатися питання про його прийняття.

II стадія характеризується такими показниками:

2.1. Працемісткість проекту:

$$E\Phi_1 = ЗП / З_{заг}, \quad (6)$$

де $ЗП$ – фонд заробітної плати на виконання інноваційного проекту, млн грн;
 $З_{заг}$ – загальний обсяг витрат на виконання інноваційного проекту за звітний період, млн грн.

2.2. Бюджетна ефективність інноваційного проекту:

$$E\Phi_2 = K_0 / З_{заг}, \quad (7)$$

де K_0 – обсяг коштів, перерахованих до бюджету в млн грн.

2.3. Кількість видів створеної інноваційної продукції, технологічних процесів, товарів, послуг на одиницю витрат:

$$E\Phi_3 = B_{ин} / З_{заг}, \quad (8)$$

де $B_{ин}$ – кількість видів інноваційної продукції (технологічних процесів, товарів, послуг), створеної на відповідному етапі реалізації інноваційного проекту, шт;

III стадія характеризується такими показниками:

3.1. Показник прибутковості інноваційного проекту:

$$E\Phi_4 = П / З_{заг}, \quad (9)$$

де $П$ – сума отриманого прибутку, млн грн.

3.2. Показник рентабельності проекту:

$$E\Phi_5 = P_ч * 100 / Z_{заг}, \quad (10)$$

де $P_ч$ – сума отриманого чистого прибутку, млн грн;

Z – загальний обсяг витрат на виконання інноваційного проекту за звітний період, млн грн.

3.3. Рентабельність продажу інноваційної продукції:

$$E\Phi_6 = O * 100 / Z_{заг}, \quad (11)$$

де O – обсяг інноваційної продукції, млн грн

3.4. Сума доходів, отриманих від продажу прав інтелектуальної власності, створених за інноваційним проектом (патентів на винаходи, промислові зразки й корисні моделі, свідоцтв на знаки товарів і послуг (товарні знаки), ліцензій тощо):

$$E\Phi_7 = D_{IB} / Z_{заг}, \quad (12)$$

де D_{IB} – сума доходів, отриманих від продажу прав інтелектуальної власності, створених за проектом, млн грн.

Після отримання даних за кожною стадією оцінювання ефективності інноваційних проектів, зводимо їх завдяки ваговим коефіцієнтам до єдиного показника ефективності ($E\Phi_{int}$).

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Отже, під час відбору найбільш прийнятних інноваційних проектів потрібно використовувати більш ґрунтовні методи, що виключають можливість суб'єктивізму та помилкових суджень під час проведення оцінювання.

Розглянута методика й підходи дають змогу оцінювати ефективність інноваційних проектів, її застосування сприяє багатокритеріальному визначенню доцільності інвестиційної підтримки оцінюваних проектів і тим самим поліпшенню якості їх реалізації.

Під час обрання рішення про реалізацію того чи іншого проекту варто враховувати найбільш вагомі чинники впливу на проект (термін окупності й чистий дисконтований прибуток). Але немає ідеальної формули, методу чи підходу для визначення ефективності інноваційних проектів того чи іншого підприємства. Тільки в сукупності обраних факторів можна отримати відповідний результат і зробити правильні висновки, від чого й залежить рішення про реалізацію інноваційних проектів. Потрібно враховувати той фактор, що для кожного підприємства існують власні чинники впливу на інноваційний проект.

Джерела та література

1. Рудь Н. Т. Оцінка ефективності технологічних інновацій. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2008. Вип. 2. С. 48–57.
2. Рудь Н. Т. Оцінка доцільності інвестицій в умовах ризику. *Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції. Серія «Підприємництво, інновації та маркетинг»*. Луцьк: Надстир'я, 2002. Вип. VIII. № 2. С. 79–97.
3. Павлючук Ю. Н., Козлов А. А. Эффективное управление инновационными проектами. *Менеджмент в России и за рубежом*. 2010. № 4. С. 71.
4. Мелкумов Я. С. Экономическая оценка эффективности инвестиций и финансирования инновационных проектов. Москва: ДКС, 2009. С. 160–161.
5. Майнова Т. В. Інноваційні проекти: оцінка інноваційних проектів. *Інноваційна діяльність*. 2010. С. 258–272.
6. Інвестиції та інноваційний розвиток. URL: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=48726>
7. Ганушак-Сфіменко Л. М. Модель формування портфеля інноваційних проектів підприємства. *Київська національна академія управління*. 2010. № 691. С. 258–262.
8. Івращов Є. Є. Розробка елементів концепції ефективного впровадження інноваційних проектів на підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2010. № 6. С. 109–116.
9. Филимонова Н. М., Морукова Н. В. Управление проектами как механизм повышения эффективности планирования и реализации программ развития. *Инновации*. 2010. № 9. С. 42–45.
10. Спатвінський М. А. Сучасні підходи до оцінювання інноваційних проектів. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2010. № 1. С. 104–121.

References

1. Rud, N. T. (2008). Otsinka efektyvnosti tekhnolohichnykh innovatsii [Estimation of efficiency of technological innovations]. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu – Visnyk of Ternopil National Economic University*, 2, 48–57 [in Ukrainian].

- Rud, N. T. (2002). Otsinka dotsilnosti investytsii v umovakh ryzyku [Estimation of the feasibility of investments under risk]. Problemy ratsionalnoho vykorystannia sotsialno-ekonomichnoho ta pryrodno-resurnoho potentsialu rehionu: finansova polityka ta investytsii. Seriiia «Pidpriemnytstvo, innovatsii ta marketynh» – Problems of rational use of socio-economic and natural resource potential of the region: financial policy and investment. The series «Entrepreneurship, Innovation and Marketing», VIII, 2, 79–97 [in Ukrainian].
- Pavliuchuk, Yu. N., & Kozlov, A. A. (2010). Efektyvne upravlinnia innovatsiinymy proektamy [Effective management of innovative projects]. Menedzhment u Rosii i za kordonom – Management in Russia and abroad, 4, 71–76 [in Russian].
- Melkumov, Ya. S. (2009). Ekonomycheskaia otsenka efektyvnosti ynvestytsyi y fynansyrovanyia ynnovatsyonnykh proektov [Economic assessment of investment efficiency and financing of innovative projects]. M.: DKS [in Russian].
- Mainova, T. V. (2010). Innovatsiini proekty: otsinka innovatsiinnykh proektiv [Innovation projects: evaluation of innovative projects]. Innovatsiina diialnist – Innovation activity, 258–272 [in Ukrainian].
- Investytsii ta innovatsiinyi rozvytok [Investments and Innovative Development]. (n.d.). kno.rada.gov.ua. Retrieved from <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=48726> [in Ukrainian].
- Hanushchak-Yefimenko L. M. (2010). Model formuvannia portfelia innovatsiinnykh proektiv pidpriemstva [Model of Portfolio Development for Innovative Projects of Enterprise]. Kyivska natsionalna akademiia upravlinnia. – Kiev National Academy of Management, 691, 258–262 [in Ukrainian].
- Ivrampov, E. E. (2010). Rozrobka elementiv kontseptsii efektyvnoho vprovadzhenia innovatsiinnykh proektiv na pidpriemstva [Development of elements of the concept of effective implementation of innovative projects for enterprises]. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini. – Formation of market relations in Ukraine, 6, 109–116 [in Ukrainian].
- Fylymonova, N. M., & Morukova N. V. (2010). Upravlenye proektamy kak mekhanyzm povusheniya efektyvnosti planyrovanyia y realizatsyyi prohramm rozvytyia [Project management as a mechanism for increasing the effectiveness of planning and implementing development programs]. Ynnovatsyy. № 9. S. 42–45 [in Russian].
- Spatvynskyi, M. A. (2010). Suchasni pidkhody do otsiniuvannia innovatsiinnykh proektiv [Modern Approaches to the Evaluation of Innovative Projects]. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini – Formation of market relations in Ukraine, 1, 104–121 [in Ukrainian].

Надежда Рудь. Систематизация методических подходов к оцениванию эффективности инновационных проектов. В статье проводится исследование содержания понятия «инновационный проект», предлагается классификация инновационных проектов. Разработана модель оценки инновационного проекта с учетом риска.

Исследуются особенности оценки инновационных проектов, разработаны рекомендации по выбору показателей эффективности инновационных проектов. Оценка экономической эффективности инновационных проектов обычно связана с некоторыми трудностями: большое количество частных показателей характеризует свой отдельный аспект эффективности, затрудняют оценку и выделение эффективных и неэффективных проектов.

Для решения данной проблемы рекомендуется использовать интегральный показатель экономической эффективности, учитывающий частичные показатели эффективности стадий инновационного проекта, что позволяет определять общий уровень экономической эффективности на основе рейтинга. Интегральный показатель значительно облегчает оценку и отбор инновационных решений, а также сравнение между собой альтернативных подходов и выбор направления инвестирования капитала предприятием.

Это позволит отслеживать динамику основных значений инновационного проекта: исследовать зависимость конечных результатов управленческих решений и, соответственно, рационально распределять ограниченные финансовые ресурсы; своевременно реагировать на изменения во внутренней и внешней среде.

Ключевые слова: инновационный проект, классификация, эффективность, риск, показатели.

Nadija Rud. Systematization of Methodical Approaches on Evaluation of Efficiency of Innovative Projects.

The article deals with the content of the concept «innovative project», the proposed classification of innovation projects. The model of an innovative project with risk taking is developed.

The peculiarities of evaluation of innovative projects were studied and recommendations on the selection of indicators of efficiency of innovative projects were developed. Evaluating the cost-effectiveness of innovation projects is usually associated with some difficulties: a large number of partial indicators characterizes its own separate aspect of efficiency, complicates the evaluation and selection of effective and ineffective projects.

To solve this problem, the author recommends using an integral indicator of economic efficiency that takes into account partial performance indicators of the innovation project stages and allows determining the overall level of economic efficiency based on the rating. The integral indicator greatly facilitates the evaluation and selection of innovative solutions, as well as the comparison between alternative approaches and the choice of the direction of capital investment by the enterprise.

This will allow monitoring the dynamics of the main values of the innovation project: to investigate the dependence of the final results on management decisions and, accordingly, to distribute the limited financial resources rationally; respond timely to changes in the internal and external environment.

Key words: innovation project, classification, efficiency, risk, indicators.

Стаття надійшла до редакції 30.11.2017 р.